

Open brief aan minister-president Schoof over Gaza

Margreet Ahsmann & Hans Hofhuis¹

Geïnspireerd door de Open Letter Concerning the Occupied Palestinian Territory (26 mei 2025) van ongeveer 1200 Britse juristen aan hun regering over de steeds groter wordende catastrofe in de Palestijnse gebieden, met name in Gaza, hebben wij het initiatief genomen voor een soortgelijke open brief aan onze minister-president. Een concepttekst daarvoor is rondgegaan onder ons juristennetwerk, met het verzoek die te ondertekenen en er verdere bekendheid aan te geven. De sneeuwbal ging rollen. Dit heeft in heel korte tijd geresulteerd in een groot aantal adhesiebetuigingen op het e-mailadres respectvoorrecht@gmail.com. Velen deelden het gevoel dat urgent handelen van ons kabinet geboden is. Ten onrechte kijkt Nederland namelijk weg; het kabinet neemt geen concrete en serieuze maatregelen om Israël aan te spreken op zijn handelen in flagrante strijd met het internationale recht.

De in de hier afgedrukte open brief beschreven acties van Israël zijn ernstige oorlogsmisdrijven, ernstige rechtsschendingen die onder onze ogen plaatsvinden. De ondertekenaars hebben elkaar gevonden in hun diepe verontrusting daarover. Zij vinden dat zij als juristen moeten opkomen voor het recht en willen niet langer zwijgen. De brief is ondertekend door 391 juristen. Onder hen: oud-leden van de rechterlijke macht (100 ondertekenaars), (oud-)advocaten en wetenschappers (50 hoogleraren). Bij de ondertekenaars zijn geen rechters die nog in functie zijn, ook geen rechters- of raadsheren-plaatsvervangers. De rechterlijke macht is in kwesties als deze immers neutraal; zij kiest geen partij. Niet eerder hebben juristen zich gedwongen gevoeld zich op deze wijze uit te spreken. Velen van hen hebben aan de tweede Rode Lijn-mars deelgenomen onder het banier 'Juristen schreeuwen om respect voor recht!'

Op 13 juni 2025 is de brief met de lijst van namen aan de premier verstuurd. Ook de Minister van Buitenlandse Zaken en de leden van de Tweede Kamer beschikken over de brief. Na de verzending bleven de adhesiebetuigingen met de open brief binnenstromen. Naar de stand op 16 juni 2025 zijn dit er ongeveer 170, onder wie twee oud-rechters in het EHRM. Aanmelden is ook nu nog mogelijk op het e-mailadres respectvoorrecht@gmail.com. Wij bera- den ons over de wijze waarop wij ook de nieuwe steunbe- tuigingen kunnen laten doorklinken. Wij willen idealis- tisch blijven en hoop houden dat het recht een bijdrage kan leveren aan een vreedzamer wereld. •

Auteurs

¹. Prof. mr. M.J.A.M. Ahsmann is em. bijzonder hoogleraar rechtspleging in Leiden en oud-rechter in de Rechtbank Den Haag.

Mr. H.F.M. Hofhuis is oud-rechter. Hij was onder meer president van de Rechtbank Den Haag.

Open brief van verontruste juristen betreffende de bezette Palestijnse Gebieden

Den Haag, 13 juni 2025

Betreft: Respect voor recht

Geachte heer Schoof,

Vanuit onze toewijding aan het recht spreken wij, juristen (voormalige rechters, advocaten, hoogleraren en andere wetenschappers, en overige juristen), bijna 400 in getal, met deze brief onze grote verontrusting uit over de catastrofe die op dit moment gaande is in de bezette Palestijnse Gebieden, met name in Gaza: de burgerbevolking lijdt hartverscheurend onder de uithongering, bombardementen en gedwongen verplaatsing. Onder onze ogen vinden bijzonder ernstige gevallen van schending van het internationale recht plaats.

Het Internationaal Gerechtshof (IGH) heeft in drie uitspraken (het laatst in mei 2024) Israël voorlopige maatregelen opgelegd om de humanitaire situatie in Gaza te verbeteren. Israël heeft daaraan echter op geen enkele wijze uitvoering gegeven. Het IGH heeft geoordeeld dat er een reëel en dreigend *risico* is op een onherstelbare inbreuk op de rechten die het Genocideverdrag beschermt. De internationaalrechtelijke definitie van genocide en de andere verplichtingen van het Genocideverdrag zijn bindend voor onze regering. Nederland is daarom gehouden te doen wat het kan om bij te dragen aan het *voorkomen* van genocide. Sinds die laatste uitspraak is de algehele situatie in Gaza verder geëscaleerd en dramatisch verslechterd, met als gevolg dat inmiddels een serieus risico op genocide bestaat. De Nederlandse regering is niet alleen na de eerste uitspraak van het IGH in gebreke gebleven Israël hierop aan te spreken, maar doet dat nog steeds niet en neemt geen concrete en serieuze maatregelen. Uithongeren en het bombarderen van burgerdoelen zijn oorlogsmisdrijven, en moeten onmiddellijk stoppen om te voorkomen dat genocide plaatsvindt.

Laat Nederland niet het recht als keuzemenu behandelen, maar in woord, daad en stemgedrag respect uitdragen voor de waarde van het recht. Nalaten ondermijnt de internationale rechtsorde. Wij vragen u daarom met klem voortvarend te handelen in overeenstemming met de fundamentele internationale verplichtingen van ons land en u onomwonden uit te laten over het optreden van Israël. Dus: stop het uithongeren van burgers en de bombardementen op burgerdoelen!

respectvoorrecht@gmail.com